

במדינה

העם

שלום?

איפה?

איזה?

סמלי השלום הם היונה הצחורה, ענף הזית המלבב, והתשובות הבוטחות לשאלות החשובות.

השבו דיברו הרבה בישראל על שלום, אבל האחירה היתה מלאת חשדות, שיקשוק חרבות הידהר במרכזי המפלגות, וסימני שאלה ריחפו ללא מענה.

האזרח ברחוב היה, ברובו המכריע, בעד חתימת הסכם שלום עם המלך חוסיין. אבל גם זאת לא בלהיות יתרה, ורק תמורת מחיר קטן מאוד — אם בכלל (ראה תוצאות המישאל בעמוד הבא).

הוא ניזון רק משמועות, מרמוים על מגעים סודיים, מהדלפות של משרד החוץ ושל סוכנויות זרות.

סך הכל של הפירסומים צייר תמונה מטושטשת למדי, אבל אפשר היה להבחין בה בקחים יסודיים ברורים: כנראה התקיימו מגעים — באמצעות יארינג — עם ירדן.

העובדה שהמלך חוסיין ישב בלונדון כל אותה תקופה, וכי ממשלת בריטניה — יוזמת החלטת מועצת הביטחון — פעילה מאוד מאחורי הקלעים, הטילה טיפה נוספת של אור על הערפל הסמיך.

המלחמה הבינמפלגתית. לעומת ה"אורה, ידעו העסקנים הפוליטיים המרכזיים הרבה יותר על המתרחש באמת. על סמך ידיעותיהם על גישושי השלום פתחו במלחמה פנימית, העשויה להתפתח בי מהירות דראסטית, עד כדי פירוק ממשלת הליכוד.

בסוף השבוע החזיק עדיין אבא אבן את המפתח בידו. כולם חיכו לשובו, כדי שישפך את העובדות הרשמיות, שלפיהן ייקבעו מהלכי המלחמה הבינמפלגתית. אם ישוב ויאמר, כי בעצם לא התקיימו שום שיחות בלתי-ישירות, ועל כן אין על מה לרעוש — ידחה המשבר. אבל אם יאמר משהו אחר, ויתבע הנחיות ברורות לשיחות — כולל "מפת השלום" — יתנהל בלי ספק קרב קצר ועז, שיביא להתפרקות ה"חבילה המורוה והבלתי-טבעית אשר שמה ממשלת הליכוד הלאומי.

אחרי שוך כל ההמולה הפנימית הזאת — עדיין יישארו סימניה של המלחמה הגדולה: האומנם ייתכן שלום עם חוסיין לברוך? ה"אומנם רמו עבדאל-נאצר שהוא מוכן ל"שלום כזה, בתנאי שהתעלה תיפתח בלי זכות-מעבר לאוניות נושאות דגל ישראלי? האומנם הסכים שרצועת עזה תיכלל ב"הסכם עם חוסיין? האומנם גמרו אומר ארצות-הברית וברית-המועצות לכפות הסדר ביניים?

בחירות

"לא!"

אמרו האירים

ממשלת אירלנד לא התעמקה בנואמי רפי"ז"ל — אבל היא הבינה מה שהבינו בן גוריון ודיין בשעתו: ששיטת-הבחירות ה"אישית-איווית נותנת יתרון עצום למפלגת השלטון.

לכן הציעה ממשלת דובלין לבטל את השיטה הקיימת — היחסית, כמו בישראל — ולהחליפה בשיטה האיווית.

אולם אירלנד אינה ישראל, ואי-אפשר לחוקק בה חוק כזה ברוב פשוט ומקורי של הפרלמנט. היה צורך במישאל-עם.

השבוע הכריע העם האירי. ברוב עצום הוא פסל את הצעת הממשלה, החליט כי השיטה היחסית היא הוגנת יותר, דמוקראטית יותר.

* המסקנה שאושרה גם עליידי הציבור הישראלי בסקר דעת-קהל לפני שלושה חודשים. כן נפסלה גם המזימה להעלות את אחוז החסימה.

צאת עצמו בראש סיעה קטנה של ח"כים הנאמנים לו אישית. לכן קשה לו להחליט, בשלב זה, אם להתפטר או לאו.

לפני או אחרי?

עשרה ימים לפני שניגש בן-גוריון לביגן, במינוח הכנסת, נערכה בביתו של הזקן בתל-אביב פגישה דחופה ומצומצמת. יום אותה שמעון פרס, והשתתפו בה

תו המפלגתית, עד לאחר הבחירות. הנימוקים הם מעשיים וברורים:

● בהיותו שר-הביטחון, הוא מוקד ה"התרחשויות הגדולות, שולט על מנגנון אדיר, ומעשיו מרתקים את ארחי המדינה — ובמידה לא קטנה גם את דעת-הקהל העולמית.

● בהיותו חבר מע"י, הוא משתתף פעיל ובר-סיכויים במירוץ הפנימי אל ראשות-הממשלה.

● מע"י תפעיל את כל כוחותיה כמכש כלי-כוח, כדי להבטיח ל-

ב ערב פתיחת מושב הכנסת, השבוע, ניגש דויד בן-גוריון אל מנחם בגין, ושאל אותו: "האם זה נכון שאתם עוזבים את הממשלה?" השיב מנהיג גח"ל: "נחליט אחרי שובו של אבא אבן."

לא היתה זו סתם סקרנות. דויד בן-גוריון רצה לשמוע את התשובה — כי בה תלויים חישובים רבים שלו ושל תומכיו, ובראש וראשונה משה דיין.

שכן פרישת גח"ל ממומשלת הי ליכוד הלאומי יכולה להשפיע על

חתי יפרוש דיין?

החלטתו של דיין אם — ומתי — יפרוש גם הוא מהממשלה.

שאלה ההופכת, במהירות מסחררת, לשיאל אלה הווערת ביותר של מדיניות הפנים בישראל. כי אם יעזוב דיין את הממשלה, ילבשו פניה הפוליטיים של ישראל צורה חדשה לגמרי, וכל החישובים לגבי מערכת הבחירות הבאה ישתנו אף הם מן הקצה אל הקצה.

יש סימונים, כי משה דיין אמנם מעוניין להישאר בתפקידו הממלכתי הזה, ובמיסגרת

עצמה נצחון מוחלט בבחירות. יש לה הכסף, האנשים, המנגנון הדינמי רשמי לכו. הוא יעבור את מוכי חן הבחירות רכוב על מכש זה, שאין לו מתחרה בארץ.

● בתוך מע"י הוא יכול לגבש לעצמו סיעה חזקה, נאמנה לו אישית, שכל חבריה ייבחרו בעזרת המנגנון המפלגתי, והתופ"סים עמדות-מפתח ממלכתיות והסתדרותיות הורות להברותם במע"י.

אהדת ההמונים

א כל למרות שהוא איש בעל הכרעות ספונטאניות חרות בשטחים מסויימים, הרי שדחיק בשטח זה של תימרון מפלגתי — אין דיין ממהר להכריע. הרוגמה הבורית ביותר ניתנה ערב פרישת אנשי בן-גוריון ממפא"י, כאשר דיין דחה את הכרעתו האישית בדבר הצטרפות לרפי"ז ממש עד הרגע האחרון. גם עתה, בשאלת נטישת הממשלה ומע"י, קיימים גורמים המביאים אותו להתלבטות ממושכת:

● הפופולאריות העצומה שלו שוב אינה מוזנית, כיום, בתפקיד שהוא ממלא. גם כאזרח פרטי י"י כל לסמוך על אהדת ההמונים, ועל התעניינות דעת-הקהל העולמית.

● אין כל ביטחון שהוא יוכה במירוץ הפנימי לראשות-הממשלה. להיפך: כבר עכשיו ברור, כי המפלגה תקבל את דרישתו של לוי אשכול לעמוד בראש הרשימה לכנסת השביעית ובראש-הממשלה שתורכב לאחר הבחירות. גם ההסדר המסתמך, כי אשכול יכהן רק שנתיים אחרי הבחירות, אינו נותן תיקוה לדיין. שכן מדובר, כי מועמד אחר יירש אותו: פינחס ספיר, או יגאל אלון — או אפילו אבא אבן. פירוש הדבר: עליו להמתין לפחות שלוש שנים — ואולי גם חמש — עד שיתגברו סיכוייו לרשת את השלטון באמצעות מע"י.

● עובדה: אין ראשי מע"י מדינים להציבו במקום השני ברשימתם לכנסת.

● לא ברור גם כמה מתומכיו אומנם יוצבו במקומות בטוחים, ברשימת מע"י ל"כנסת. ייתכן, איפוא, שאחרי הבחירות, ימ-

ב"ג"י ודיין בתמונה שצולמה ביום הולדתו ה-82, במסיבה שנערכה לכבודו בשדה בוקר.